

1990

leg. 2026

WYDAWNICTWA WOJSKOWE
DEPARTAMENTU WOJSKOWEGO N. K. N.

Zadania taktyczne dla plutonu.

13114

Piotrków, marzec 1916.

Nakładem Departamentu Wojskowego N. K. N.

WYDAWNICTWA WOJSKOWE
DEPARTAMENTU WOJSKOWEGO N. K. N.

Zadania taktyczne dla plutonu

Piotrków, marzec 1916.
Nakładem Departamentu Wojskowego N. K. N.

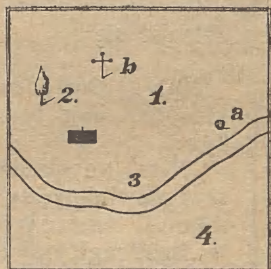
CZCIONKAMI DRUKARNI PAŃSTWOWEJ
POD ZARZĄDEM DEPARTAMENTU WOJ-
SKOWEGO N. K. N. W PIOTRKOWIE

Ćwiczenia poza linią bojową.

1. Prowadzenie plutonu.

Kierujący ćwiczeniem staje na dowolnem, przez siebie obranem miejscu.

Dowódca plutonu podprowadza pluton w szyku rozwiniętym (w dwurzędzie) i zdaje raport.

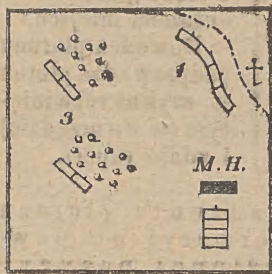
Zadanie. W prowadzenie plutonu z rozmaitych formacji do pewnej, ściśle określonej pozycji:
np.: 1) między punkty a i b w terenie;
2) jednym skrzydłem albo czołem, tyłem lub środkiem obok jakiegoś przedmiotu, z poprzedniem oznaczeniem frontu;
3) wzdłuż jakiejś poprzednio wyznaczonej linii w terenie (droga, nasyp sztuczny, wał kolejowy i t. p.);

4) najkrótszą drogą do ukrycia, albo z jakiegoś ukrycia na wyznaczone stanowisko.

2. Wprowadzanie plutonu do suponowanej kompanii z formy „Rozejść się“.

Np.: 1) Dowódca kompanii daje rozkaz:

„N-ta kompania szyk rozwinięty; dyrekcyja drzewa wzdłuż drogi; prawe skrzydło — zbiórka przy krzyżu!“ (Prowadzenie plutonu jako 1, 2, 3 albo 4 pluton).

2) Dowódca kompanii daje rozkaz:

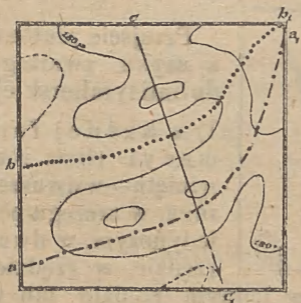
„N-ta kompania! Dyrekcyja prawy róg domu mieszkalnego na folwarku! (M.H.) Zbiórka!“ (Prowadzenie plutonu: plutony ustawiają się w terenie w odległości nie $6 \times$ poza sobą, ale w takiej, na jaką dany teren pozwala).

3) Dowódca kompanii daje rozkaz:
„N-ta kompania! Dyrekcyja † kryto
przez te dwa laski! Zbiórka!“

Prowadzenie plutonu najkrótszą drogą?

4) Dowódca kompanii daje rozkaz:
„N-ta kompania w rowach! Kolumna
pochodowa dwójkami! Po prawej i po lewej
stronie po jednym szeregu. Dyrekcyja czoło..!“
Prowadzenie plutonu?

3. Prowadzenie plutonu.

1) W zwartym
szyku.

2) W grupach
tyralierskich.

3) W szyku ty-
ralierskim.

4) W rotach
(pojedynczo) w
kierunku czoło-
wym.

a) wzdłuż linii grzbietowej $a_1 - a$;

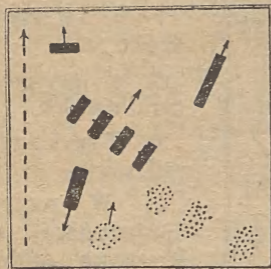
b) wzdłuż linii parowu $b - b_1$;

c) przez trudny teren $c - c_1$;

(Przy możliwem wykorzystaniu terenu, jako zasłony od północno zachodniej strony przy $a_1—a$; od północnej strony przy $b—b_1$; ćwiczenie w kierunku $c—c_1$, uniemożliwia częściowo zasłonę),

Przy tem ćwiczeniu należy w pewnych momentach pozostawić żołnierzom swobodę pochodu.

4. Ćwiczenia wstępne do walki.

Przejście plutonu z szyku zwartego do linii tyralierskiej:

1) z każdej formacyi. (linia rozwinięta—w dwuszeręgu, w szeregu pojedynczym, w dwurzędzie, w rzędzie;

linia tyralierska w jednym rzędzie lub w kilku rzędach, na jednakowej wysokości w odległości x kroków, i t. p.).

2) w każdym kierunku;

pluton pomysłany
w związku z innymi
oddziałami

- 3) na miejscu;
- 4) z miejsca;
- 5) podczas pochodu, z ubezpieczeniem frontu;
- 6) w różnej rozciągłości (między żołnierzami odstęp 1, 2, 3, do x kroków) między dwoma punktami, albo wzdłuż jakiejś drogi;

7) jak sub 3) 4) 5) 6) pluton na skrzydle linii tyralierskiej;

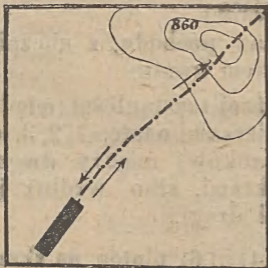
8) jak sub 3) 4) 5) 6) pluton samodziśny—oba skrzydła odkryte;

9) dyrekcyja 1-a, 2-a, 3-a albo 4-a sekcyja, albo jeżeli wyznacza się front, który ma być osiągnięty: „prawe skrzydło przy ...“, lewe przy ...“;

10) z 1 albo 2 sekcyjami, jako rezerwa.

5. Ćwiczenia w czołganiu,

Naprzykład: Pluton w otwartym terenie ostrzeliwany jest ze wzgórza, le-

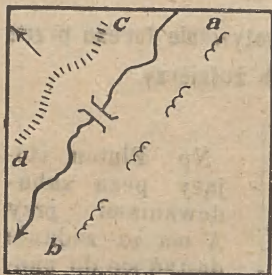
żącego przed nim
w odległości 800 X.

Dowódca plutonu
postanawia, czołga-
jąc się w wysokiej
trawie, dotrzeć do
nieprzyjaciela.

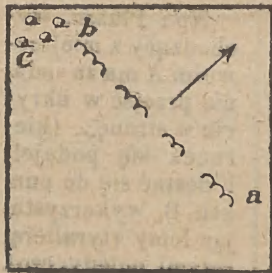
Np : Pluton w szyku
rozwiniętym między
a i b znajduje się
w linii ognia. Jedna
sekcya ma być wy-
cofaną z ognia i ma
za zadanie obsadzić
nasyt c. Zastępy
sąsiednie muszą wy-
pełnić powstałą w
ten sposób lukę.

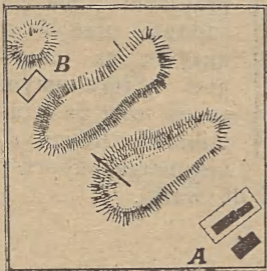
Np.: Pluton, rozrzucony w linii a — b w niewielkiej odległości od nieprzyjaciela, ma za zadanie przejść w ukryciu za nasypem terenowym przez most na strumieniu i w linii c—d, niepostrzeżony przez

przeciwnika, wystąpić do walki.

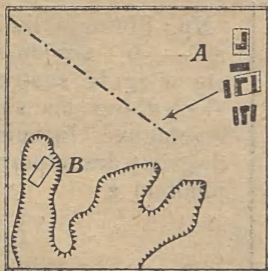

Np.: Pluton w linii a — b znajduje się w ogniu, zastęp skrzydłowy ma się rozciągnąć łącznie do grupy drzew przy punkcie c.

6, Ćwiczenia w wykorzystywaniu terenu przez pojedynczych żołnierzy.

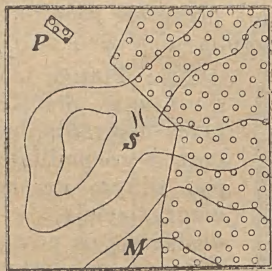

Np.: Pluton, stojący poza zabudowaniami przy A ma za zadanie dostać się do punktu B (tyralierką, rotami, pojedynczo).

Np.: Pluton, wychodzący z miejscowości A ma za zadanie przejść w ukryciu w stronę... (kierunek się podaje!) i dostać się do punktu B, wykorzystując łomy (tyraliera, rotami, pojedynczo).

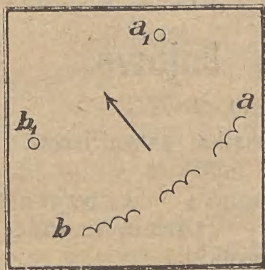

Np.: Pluton, idący z punktu M przez siodło (S) ma za zadanie przejść, o ile można jak najbardziej niewidziany, w kierunku .... (kierunek się podaje!) gdzie umieszczony jest nieprzyjaciel i dostać się poza parcelę leśną (P).

(tyraliera, rotami, pojedynczo).

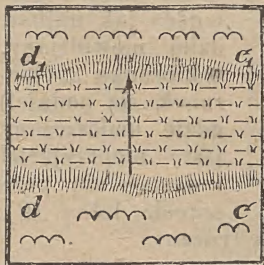
7. Ćwiczenia w przesuwaniu linii tyralierskiej (w ogniu) naprzód.

Np.: Teren krasowy, pełen dolów i rozpadlin, podłoże ciężkie do przekroczenia (wyrębana część lasu, pełna drzew ściętych).

Linia tyralierska (a—b) ma za zadanie z prawego lub

lewego skrzydła, grupami po 2—3 żołnierzy (rotami, pojedynczo), przenieść linię bojową do nowego położenia między a_1 — b_1 .

deł, przy wzmożonym ogniu ze środka.

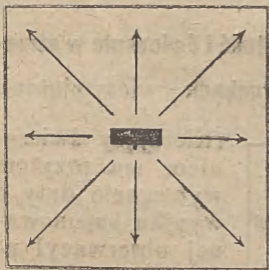
Np.: Pluton ma w ataku przejść przez mokradło, leżące w rozpadlinie pod silnym ogniem nieprzyjaciela, aby dostać się na nową linię c_1 — d_1 . Przekroczenie rozpadliny pojedynczo, zaczawszy od skrzy-

równocześnie ogniu

Ćwiczenia bojowe.

8. Pluton, jako jednostka (samodzielna).

Wprowadzenie plutonu w ogień bojowy (z początku wolne, potem coraz szybsze znaki!)

a) z każdej formacji, a mianowicie z linii rozwinętej, z dwurzędu, z rzędu, z kolumny marszowej, z dwus szeregu, z szeregu, z linii tyralierskiej ciągłej, z linii tyralierskiej przerywanej i tp.);

b) w każdym kierunku, także w dwóch kierunkach przeciwko kawaleryi;

c) na miejscu;

d) z miejsca przy zmianie frontu;

e) na linię z góry wyznaczoną, lub też wzdłuż pewnej linii;

f) podczas ruchu;

g) z wyzyskiwaniem zasłon w terenie;

h) przeciwko piechocie, kawaleryi i artylerji w różnych odległościach;

i) cel w ruchu lub nieruchomy, wynurzający się i niknący, poruszający się w przód, w bok, lub w tył;

k) przeciwko atakującej pluton kawaleryi.

9. Ogień na wielką odległość i ćwiczenie w strzelaniu w rozmaitych warunkach (ćwiczy pluton).

(Kierujący ćwiczeniem ma przytem wymaganie daty o wyniku suponowanej obserwacji udzielić dowódcy plutonu, w celu umożliwienia mu sprostowania tychże).

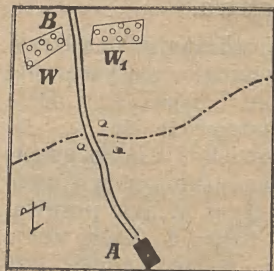
Ćwiczenia w strzelaniu prowadzić należy:

- a) przeciw celom nieruchomym w najrozmaitszych formacyach;
- b) przeciw celom ruchomym, poruszającym się wprzód lub wstecz;
- c) przeciw celom ukrytym lub maskowanym;
- d) w rozmaitych warunkach: mróz, upał, wiatr, deszcz, mgły, nisko rozciągają

jące się chmury, dobre, złe obserwacje; z pomocą artylerji, lub bez niej; uwzględniając duży brak amunicji lub też jej nadmiar; przy używaniu celu pośredniego, ażeby oddziały niewidziane trafić, przy posługiwaniu się obserwatorem i td.

10. Rozwijanie plutonu w szyk bojowy.

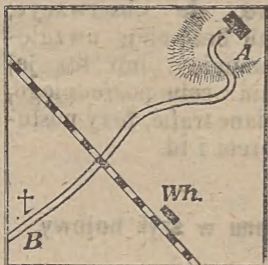
(patrz na przykład 4).

Np.: Pluton maszeruje z punktu A w kierunku B. W punkcie A otrzymuje dowódca plutonu wiadomość, że w parcelach leśnych W i W_1 zauważono nieprzyjacielskie patrole (odległości nie podawać — dowódca

plutonu ma ją sam ocenić).

Decyzja? Zachowanie się?

Np.: W czasie marszu plutonu z A w kierunku B, dowódca plutonu, ze wzgórza na południe od punktu A, spostrzega kawalerię, pędzącą od strony punktu B, której siłę ocenia

na $1\frac{1}{2}$ do 2-ch plutonów.

Decyzja? Zachowanie się?

II. Obrona.

Obiór stanowiska, ochrona, osłona skrzydeł, techniczne wzmocnienie, oczyszczenie przedpola, wymierzenie i oznaczenie odległości, maski, rowy strzeleckie itp.

Obsadzenie stanowiska, użycie ewentualnych rezerw. Prowadzenie ognia (otwarcie ognia); użycie tegoż wrazie posuwania się nieprzyjaciela naprzód. Zachowanie się dowódcy plutonu na wypadek, gdy przechodzi w formację bojową; gdy posuwa się naprzód w szyku rozwiniętym, zwartym albo luźnym, grupami lub pojedynczo.

Np.: Pluton ma za zadanie, (idąc drogą A—B z punktu B) przeszkodzić i zamknąć przeciwnikowi przejście przez szczyty wzgórza K_1 i K_2 .

Decyzja? Przeprowadzenie?

12. Zachowanie się po przeprowadzonej obronie.

Udana obrona.

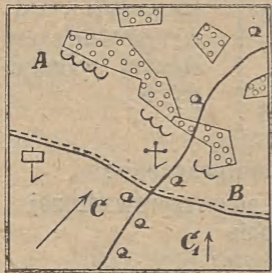
Wzmocnienie ognia, opuszczenie stanowiska i przejście do ataku,

Np.: Przeciwnik, po nieudanym ataku, z wielkimi stratami cofa się w kierunku C. Pluton nasz na wzgórzu W.

Decyzja? Przeprowadzenie?

Nieudana obrona.

Nieprzyjacie atakuje przeważającymi siłami, Utrzymanie się na pozycji niemożliwe z powodu grożącego otoczenia. Przerwanie walki. Cofanie się.

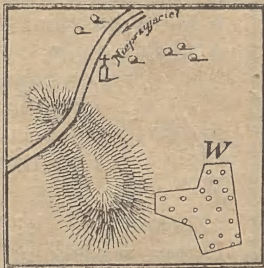
Np.: Pluton nasz, w linii A — B, na skraju lasu, wprowadził do ognia wszystkie swe siły. Nieprzyjaciół, atakując przeważającymi siłami od strony C — C₁ podchodzi na 800 × przed las.

Decyzja? Przeprowadzenie?

13. Obrona w połączeniu z przeciwatakiem.
(Przeprowadzenie obrony jak w przykł. 11).

Oznaczenie czasu, w którym siła, przeznaczona do przeciwataku, ma być doń gotową. Umieszczenie rezerwy w ukryciu. Wykonanie przeciwataku w zależności od warunków bojowych i terenowych,

Np.: Nasz pluton trzyma się na wzgórzu. Nieprzyjaciół (również w sile plutonu) posuwa się wzdłuż drogi, nie zwracając uwagi na las.

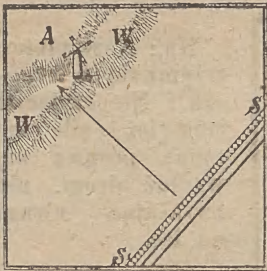
Decyzja? Przeprowadzenie?

14. Przesuwanie się naprzód skokami.

Użycie skoków podczas ataku. Poprzednie oznaczenie miejsca, dokąd zamierza się dojść oraz przybliżone określenie wielkości skoków.

Skoki odbywać się mogą:

- 1) całym plutonem równocześnie;
- 2) grupami po 2 sekcje;
- 3) grupkami po 2—3 żołnierzy;
- 4) pojedynczo.

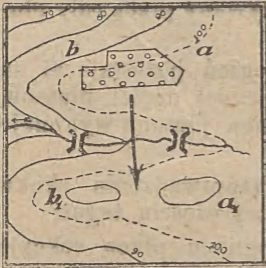
Np.: Pluton w ataku w kierunku punktu A ukrył się w rowie przydrożnym S — S₁. Dowódca plutonu zamierza zdobyć w górze W — W₁

Zachowanie się?
Przeprowadzenie?

15. Opuszczanie pozycji (podczas obrony).

Przejsście z pozycji pierwszej (odcinek, linia, skraj lasu, rowy strzeleckie i t.d.) do drugiej, położonej dalej na tyłach i to na wypadek:

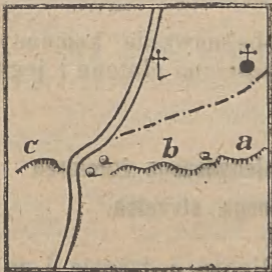
- a) gdy cały pluton równocześnie się cofa;
- b) gdy cofanie odbywa się sekcjami;
- c) gdy cofanie odbywa się grupami po 2—3 żołnierzy;
- d) gdy cofanie odbywa się pojedynczo.

Np.: Pluton otrzymał rozkaz opuszczenie stanowiska a—b i przejścia na nową pozycję w linii a₁—b₁

Decyzja? Przeprowadzenie?

16. Kierowanie ogniem i użycie ognia w czasie ataku.

Np: Sytuacja plutonu umieszczonego w osłonach a, b, i c, w chwili rozpoczęcia ognia.

Kształcąc w kierowaniu ogniem należy uwzględnić:

a) ogień wykonywany przez cały pluton równocześnie;

b) wzmocniony ogień [pozostającej na dawnym stanowisku jednej części plutonu, podczas gdy część druga plutonu wykonuje skok w przód;

c) ogień po przeprowadzeniu skoku całym plutonem, lub też częścią tegoż;

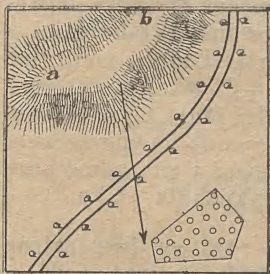
d) kierowanie ogniem przez sekcyjnych, jeżeli kierownictwo to nie może pozostać w ręku dowódcy plutonu (np. jeśli każda sekcya ma oddzielną pozycję);

e) samodzielność pojedynczych żołnierzy w strzelaniu;

f) zastępstwa i obejmowanie komendy nad poszczególnymi częściami plutonu i jego całością.

17. Kształcenie pojedynczego żołnierza na samodzielnego strzelca.

Omówienie ogólnego położenia i zadań, jakie mają wykonać poszczególne części oddziału.

Rozmieszczenie plutonu na wzgórzu w linii a—b z góry powziętem założeniem i stawianiem żołnierzom pytań, oraz omawianie odpowiedzi. Np:

Pytania:

a) Leżąca przed wami tyraliera podnosi się i wykonuje skok naprzód. Jaki ustawicie celownik? Jaka będzie szybkość ognia?

Jak zatem powinien być wykonywany każdy skok w czasie ognia?

b) Tosamo, jeżeli linia tyralierska się cofa?

b) Jeżeli widzicie, że strzały wasze padają o $50\times$ lub $100\times$ przed linią nieprzyjacielską... co wtedy zrobicie?

d) Poza tyralierką wyłania się pluton w szyku zwartym, pędzący biegiem. Jaki będzie cel?

e) Jesteście jako osłona skrzydła prawego (lewego) oddaleni od linii tyralierskiej o $800 \times$ i widzicie silny patrol, idący na prawe (lewe) skrzydło nasze. — Co wtedy zrobicie?

f) Nieprzyjaciel znajduje się w takim położeniu, że zmusza go ono do opuszczenia własnej pozycji. Wykazać i uzasadnić porę najstosowniejszą do wykonania ataku.

18. Użycie sekcji, jako rezerwy, jako osłony i celem wzniesienia ognia podczas walki.

Rozmieszczenie plutonu przy z góry określonym założeniu. Omówienie oraz przeprowadzenie następujących zadań:

a) Sekcja w rezerwie poza jednym ze skrzydeł.

b) Poza obydwoima skrzydłami.

c) Poza środkiem.

d) Użycie rezerwy do przedłużenia linii, do jej zgęszczenia, do oskrzydlenia, do wykonania ataku itp.

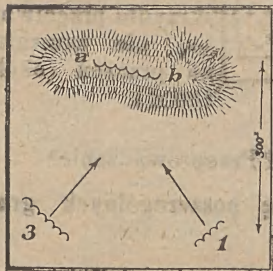
e) Użycie rezerwy, jako samodzielnej grupy, z pewnem, określonym zadaniem.

f) Użycie rezerwy do obrony przeciw atakowi kawaleryi, oraz jako ochrony przed otoczeniem itp.

19. Przeprowadzenie ataku.

1. Atak udaje się.

2. Atak się łamie (nie udaje się).

Np.: Przeciwnik obsadził wzgórze a—b.

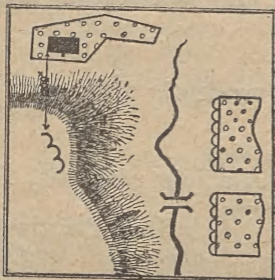
Pluton atakuje:

1 sekcya jako grupa atakująca (maskująca atak główny), 3 sekcye jako grupa oskrzydłająca.

Przewaga ognia zostaje osiągnięta. Ze stanowisk nieprzyjacielskich ogień słabnie, pojedynczy ludzie opuszczają w pośpiechu pozycje.

Decyzya? Przeprowadzenie?

Zachowanie się poszczególnych grup
w razie 1 i 2.

Np.: Przeciwnik ob-
sadył w górze b—a,
Pluton atakuje:
3 sekcye w walce,
1 sekcya otacza.
Jedna sekcya, ko-
rzystając z parceli
leśnej dostaje się, na
skrzydło przeciwni-
ka, nie zauważo-
na przezeń (około
100×).

Postanowienie? Przeprowadzenie?

Zachowanie się poszczególnych grup
w razie 1 i 2.

20. Przerwanie walki. Cofanie się.

Np.: Pluton atakiem zdobył pozycję na
wzgórzu a—b.

Nieprzyjaciel w miedzyczasie wzmocnił się i przechodzi do ataku.

Dowódca plutonu postanawia przerwać nierówną wałę.

Przeprowadzenie?

Np.: Pluton na pozycji obronnej na wzgórzu $A_1 - A$. Do wódca postanawia przekroczyć przez strumień $B - B_1$ i cofnąć się na stanowisko leżące na południe od poprzedniego, na wzgórzu $C - C_1$.

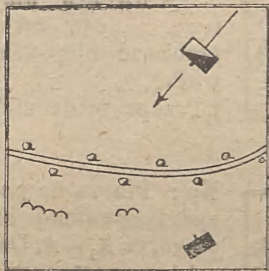
Przeprowadzenie?

Kierujący ćwiczeniem powinien w obu wypadkach oznaczyć położenie nieprzyjaciela.

21 Obrona przed atakami kawaleryi w tyralierze.

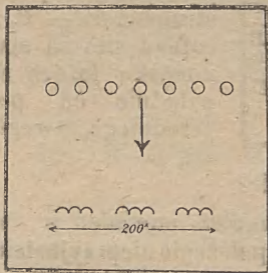
Przy tego rodzaju zadaniach należy zawsze podać siłę kawaleryi.

R

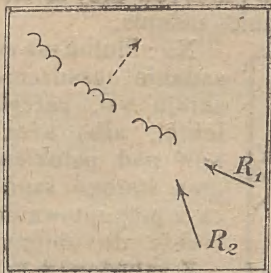
Np.; Pluton w ogniu; sekcyja, jako rezerwa za prawem skrzydłem; silny patrol kawaleryi (8 — 10 jeźdźców) atakuje od strony R.

Zachowanie się?

Np.: Pluton rozłożony na równinie w rozciągłości 200 × kawalerya (200 kozaków) usiłuje przebić się ławą.

Zachowanie się?

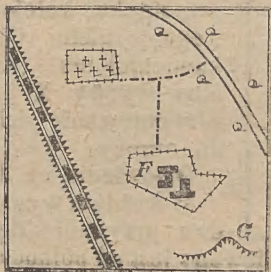

Np.: Pluton, rozłożony w tyralierze na równinie, atakuje dużą siłą awantury (1 szwadron) od strony R_1 i R_2 . Zachowanie się?

Omówienie zachowania się na wypadek a) udania się ataku, b) jego złamania, c) gdy kawalerya się cofa.

22. Obsadzenie i przygotowanie do obrony:

Dworów, grupy domów, folwarków, cegielni, pałaców, szeregu domostw, skraju wsi, parceli leśnych, cmentarzy, murów, rowów, kamieniolomów, plotów, zaosli i t. d.

Np.: Pluton ma zadanie obsadzić i przysposobić do obrony: folwark (F), cmentarz, doły gli-

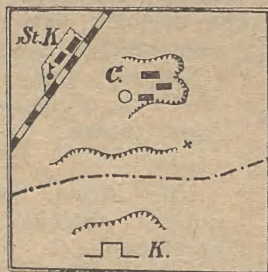
niane (G), wał kolejowy albo rów przy szosie.
Omówienie i wykonanie zadania.

Np : Pluton ma za zadanie obsadzenie skraju wsi, parceli leśnej, albo krzaków nad potokiem oraz starego szańca i przygotowanie tychże do obrony.

Z zabudowań kościoła, lub plebanii utworzyć redutę.

Omówienie i wykonanie zadania.

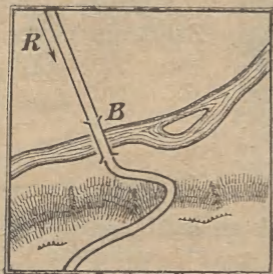

Np.: Pluton ma za zadanie obsadzenie przystanku kolejowego, cegielni (C), kamieniołomu (K) albo wyrwy X i przygotowanie ich do obrony.

Omówienie i t. d.

W każdym wypadku przyjmuje się, że nieprzyjaciel spodziewany jest od północy.

23. Obrona mostu.

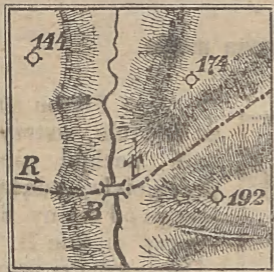
Np.: Pluton ma za zadanie, wstrzymać pochód nieprzyjaciela, zdążającego od strony R, — przy moście B.

Decyzja? Przeprowadzenie?

Wyjaśnienie, ochrona flanki, zabezpieczenie i t. d.

Założenie j, w.

Założenie j. w.

24. Atak na most.

Np.: Pluton ma zadanie, idąc od stony R, wziąć w posiadanie (zdobyć atakiem) most (B).

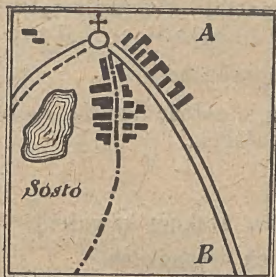
Decyzja? Przeprowadzenie?

Patrz na umieszczone powyżej 3 rysunki.

25. Rozwinięcie się z defilé.

Uwzględniać należy kolejno opuszczanie miejscowości, mostu, parowu, prześięki i t. d., rozwijając kolejno pluton w przód lub w tył.

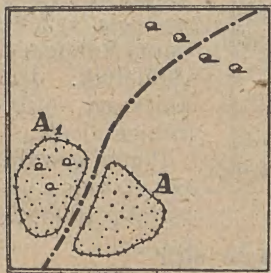
Np.: a) Pluton marszeruje przez A w szyku zwartym, odpowiednio ubezpieczonym w kierunku B. W chwili gdy przednia straż dociera do skraju miejscowości spada na nią z odległości X kroków ogień nie-

przyjacielski. (Kierunek należy podać!).

Decyzja. Przeprowadzenie?

b) Straż przednią w tych samych okolicznościach atakuje pluton kawaleryi.

Decyzja. Przeprowadzenie?

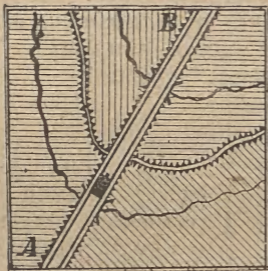
Np.: Pluton marszeruje w szyku odpowiednio przystosowanym przez winnice A i A₁ w kierunku X. W chwili gdy czoło plutonu wychyla się poza

obręb winnic, silny patrol nieprzyjacielski otwiera nań ogień z odległości $\times$ kroków.

Decyzya. Przeprowadzenie?

Zadanie to samo, z założeniem, że czoło plutonu atakuje kawalerya.

26. Obrona przeciw atakom kawaleryi w szczególnych wypadkach.

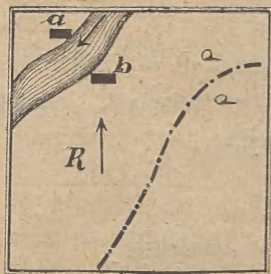

Np.: Pluton maszeruje szosą w kierunku A — B. Kultura włoska; na prawo i na lewo pola ryżowe (mury kamienne, chmielnik, drut kolczasty, oparowanie) etc.

Pluton kawaleryi atakuje z odległości $1000 \times$.

Zachowanie się?

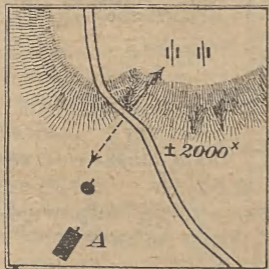

Np.: Pluton ma za zadanie przeprowadzić się przez rzekę F. Prom w miejscu między a i b. W chwili, gdy pluton w punkcie b. ląduje, atakuje go kawalerya nieprzyjacielska od strony R.

Zachowanie się?

27. Atak na artylerię.

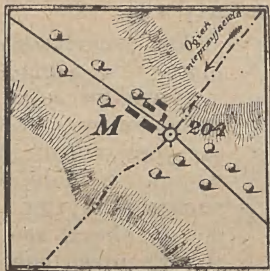
Np.: Samodzielny pluton (w służbie wywiadowczej). umieszczony na skrzydle własnego wojska w pobliżu punktu A. występując do akcji, spozstrzega przed sobą w odległości $1800 \times$ — $2000 \times$ pół batre-

ry w ogniu (przygotowującej się do strzału).

Decyzja — Przeprowadzenie.

28. Przedstawienie strat 5, 10, 15, 20, i 50%,
zużytkowanie amunicji po poległych i ciężko
rannych.

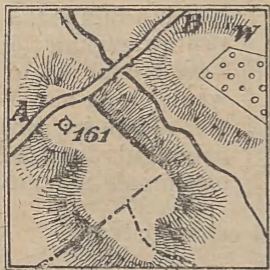
Zastępstwo w komendzie,

Np.: Podczas obro-
ny miejscowości
straty plutonu wy-
noszą 50% w za-
bitych i rannych.
Prowadzący ćwi-
czenia wyznacza
żołnierzy, którzy
mają maskować za-
bitych następnie
wydaje odpowied-
nie rozkazy.

Zastosowanie apteczki polowej może
tu mieć wielkie korzyści.

29 Zbieranie poległych żołnierzy po ukończonej walce. Sciganie cofającego się nieprzyjaciela.

Np: Pluton w marszu z A przez B stoczył w punkcie 161 walkę z grupą nieprzyjacielską, która ulegając przewadze ognia cofa się przez parcelą leśną W.

Decyzja. — Przeprowadzenie.

30. Wyszukiwanie dobrze ukrytych w terenie celów. Dokładne podanie celu.

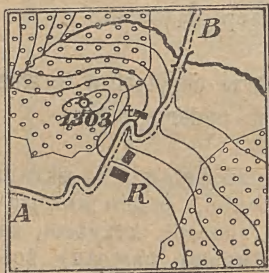
Komendant plutonu ustawia na skraju lasu W—W, (za krzakami, polem kukurudzianem, winnicą, za zbożem, krzyżem, za stosami drzewa lub kupami nawozu) żołnierzy lub tarcze zaznaczając odnośny cel.

Np.: Pluton w marszu z miejscowości M otrzymuje z lasu ogień. Przy powzięciu decyzji i wydawaniu rozkazów uwzględnić należy kolejno kierowanie ognia na różne odległości, rozdział ognia dokładne oznaczenie celu etc.

31. Pluton, jako osłona trenu.

Np.: Pluton w górzyściej, a zalesionej okolicy ma za zadanie osłaniać tren, złożony z X wozów i towarzyszyć mu, oraz prowadzić od A przez miejscowość R w kierunku B.

Tren zatrzymuje się w miejscowości Rafajłowa na dłuższy postój.

Decyzja—Przeprowadzenie.

32. Pluton przeznaczony do rozbrojenia pewnej miejscowości w kraju nieprzyjacielskim.

Np.: Pluton przychodzący od strony A ma za zadanie rozbroić ludność w miejscowości K, poczem wyrusza dalej w kierunku B.

Decyzja -- Przeprowadzenie.

33. Pluton w służbie wywiadowczej.

Przy uwzględnieniu wysyłania patroli oraz zachowania się w różnych okolicznościach.

Np.: Pluton, idący od strony A, ma za zadanie zbadać miejscowości N, wzgórze $\diamond 222$ i leśniczówkę L, oraz wysłać raport o stanie mostów C i C.

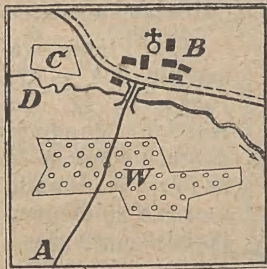
Decyzja — Pzeprowadzenie.

Zachowanie się plutonu, gdy wzgórze $\diamond 222$ obsadzone jest przez silną patrol nieprzyjaciela etc.

34. Napad na obozującego (odpoczywającego) nieprzyjaciela, na niechronioną artylerię, tren, wartę polową, oddział wywiadowczy, pocztę polową, itp.

Np.: Pluton, maszerujący od strony A w kierunku B., otrzymuje na połud-

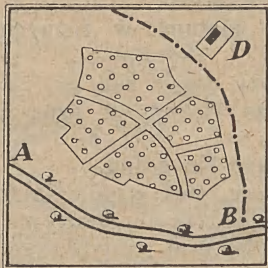

niowym brzegu lasu W wiadomość, że na zachód od miejscowości B znajduje się nieprzyjacielski obóz kawalerii (C), z którego wyprowadzono właśnie konie do potoku celem napojenia.

Decyzja—Przeprowadzenie—Kierowanie ogniem.

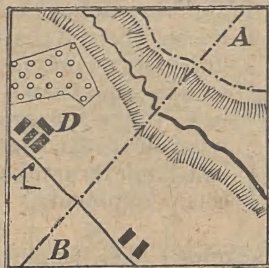
35. Przechodzenie przez las. Badanie lasu.

Np.: Pluton ma zadanie oczyścić las na północ od szosy A—B leżącej z kozaków i wolnych strzelców i przy D oczekiwać na dalsze rozkazy. Wymarsz z p. A.

Decyzja — Przeprowadzenie — (Zachowanie się w lesie w różnych okolicznościach).

36. Przedarcie się między strażami polowemi.

Np.: Pluton maszeruje z A w kierunku p. B. Komendant kompanii dostał wiadomość, że przy D i B umieszczane są nieprzyjacielskie straże.— Komendant plutonu postanawia przedrzeć się między obiema strażami.

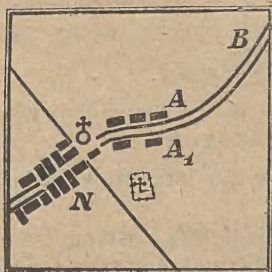
Przeprowadzenie.

Zachowanie się plutonu w różnych okolicznościach gdy:

- Jedna ze straży cofnie się.
- Gdy jedna ze straży od drugiej otrzyma posiłki.
- Gdy obie straże się cofną.
- Gdy obie straże, bez współdziałania wzajemnego przechodzą do ofensywy.
- Gdy straże polowe w jednym i tym samym czasie od straży głównych (pogotowia) otrzymają posiłki etc.

37. Zachowanie się podczas zaskoczenia.

Np.: Pluton podczas biwakowania w obozie, przy odpoczynku (wydzielanie jedzenia), broń w kozłach, ryszunek odłożony etc.) niespodzianie zaskoczony przez przeciwnika. Zachowanie się w różnych okolicznościach,

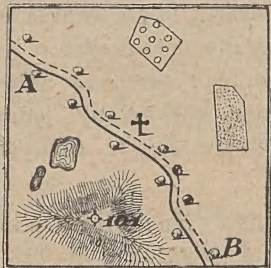

Np.: Pluton jako pogotowie w miejscowości N umieszczony jest w domach A, A, położonych u wylotu wsi w północno-wschodniej stronie.

Nieprzyjacielska patrol, przybywająca od strony B otwiera na pogotowie ogień z odległości 50×

Zachowanie się plutonu. Samodzielność sekcyjnych i pojedynczych żołnierzy.

38. Pluton przygotowuje zasadzkę.

Np.: Pluton ma za zadanie między A—B przygotować zasadzkę na tren, liczący 50 wozów, a maszerujący od A w stronę p. B.

Przeprowadzenie.

Zachowanie się w różnych okolicznościach:

a) W razie, gdy się przeprowadzenie zasadzki powiedzie.

b) Gdy nieprzyjacielska osłona trenu zobaczy nasz pluton odkrywając przedwcześnie zasadzkę.

c) Gdy nieprzyjaciel zachowuje się passywnie przez zastanowienie marszu, cofanie się etc., przez co zasadzka się nie udaje.

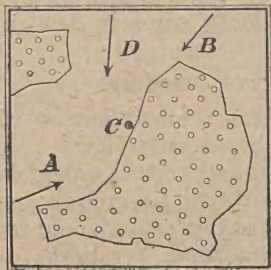
39 Pluton jako eskorta jeńców wojennych.

Np.: Pluton ma za zadanie przeprowadzić transport 100 jeńców wojennych w kraju nieprzyjacielskim o wyrażnie wrogiej ludności z jednej miejscowości do drugiej.

Przeprowadzenie w odcinku A—B.

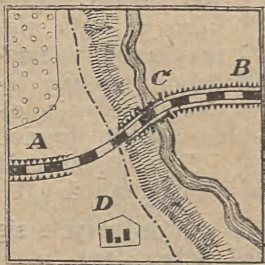
40. Marsz wzdłuż lasu, szybkie ukrycie się w lesie, obsadzenie brzegu lasu.

Np.: Pluton ma za zadanie od strony A przejść obok zachodniego brzegu lasu, w kierunku na B. Przyszedłszy do punktu C, spostrzeżga Komendant plutonu oddział nieprzyjacielski, idący od strony D.

Decyzya — Przeprowadzenie.

41. Pluton w służbie jako ochrona toru kolejowego, stacji kolejowej, albo obiektów, wiaduktu, tunelu, mostu etc.

Np.: Pluton ma za zadanie w odległości jednodniowego marszu od nieprzyjaciela strzedz linii kolejowej A — B i mostu przy C.

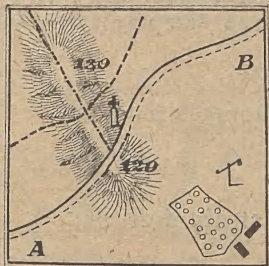
Przeprowadzenie.

**42. Pluton w służbie (z całością armii).
(w łączności).**

Pluton jako patrol przednia.

Zetknięcie się z przeciwnikiem w różnych okolicznościach (na różnym terenie, przy różnej sile przeciwnika i odległości od tegoż, w przygotowanej poprzednio pozycji, atak, obrona pozycji, obsadzenie rozciąglej pozycji, prowadzenie tyralierki na pewne wyznaczone z góry objekty i punkty, samodzielne działanie sekcyjnych)...

Np : Pluton jako straż przednia kompanii maszeruje od strony A w kierunku B. Komendant plutonu znajdujący się na szczyty wyszedłszy na wzniesienie $\diamond$ 120, obserwuje w odległości 1600 X od stro-

ny B maszerujący pluton piechoty nieprzyjacielskiej.

Decyzja, przeprowadzenie.

Np : Na pluton nasz, znajdujący się o 800 X na połud.-zachód od wzniesienia $\diamond$ 120 otwiera nieprzyjaciel stale ogień ze wzniesienia $\diamond$ 120 i $\diamond$ 130. Komendant plutonu widzi jedynie około 8—10 nieprzyjacielskich żołnierzy w okolicy $\diamond$ 120.

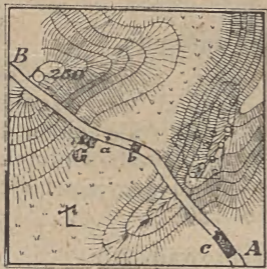
Decyzja — Przeprowadzenie.

Nprz : Pluton nasz, znajdujący się o 1400 X na połud.-zachód od wzniesienia 120 i 130 otrzymuje silny ogień tak od strony figury kamiennej, jakoteż i parceli

leśnej. Komendant plutonu ma wrażenie, że natknął się na znaczne nieprzyjacielskie siły.

Decyzja — Przeprowadzenie.

43 Cofanie się straży przedniej.

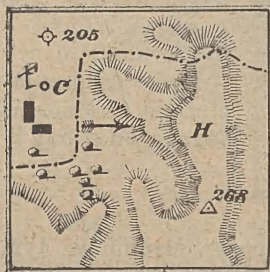

Np: Pluton jako patrol przedni (lub straż przednia kompanii) w marszu od strony A w kierunku B. otrzymuje ze wzgórza $\diamond$ 250 silny ogień piechoty; odległość 1400 X.

(a = szpica b = patrol przedni c = główna siła)

Decyzja — Przeprowadzenie.

44. Pluton jako straż przednia wobec technicznie wzmocnionej pozycji nieprz.

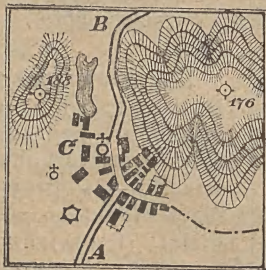
Np.: Pluton jako straż przednia kompanii podczas marszu w kierunku strzałki → otrzymuje niedaleko cegielni (C) wiadomość, że nieprzyjaciel obsadził wzgórze H i umocnił je technicznie.

Przez lornetkę spostrzega komendant kompanii na wzgórzu H maskowane szańce, na południe i na północ dalsze okopy...

Decyzja — Przeprowadzenie.

45. Pluton jako straż przednia wobec przeważających sił nieprzyjacielskich.

Np.: Plutonowi, który stanowi przednią straż jednej kompanii, w mar-

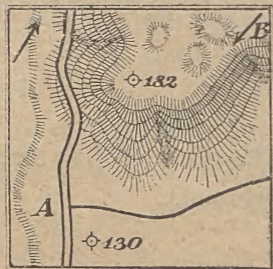
szu z A udało się ob-
sadzić wzgórze przy
◊176, 3sekcjami zaś
wzgórze przy ◊188
1 sekcją.

Dwie nieprzyja-
cielskie kompanie
atakują od strony B.

Decyzja — Przeprowadzenie w tym wypadku, jeżeli siła główna przechodząca przez miejscowość C, dopiero za 15 minut może wystąpić do walki.

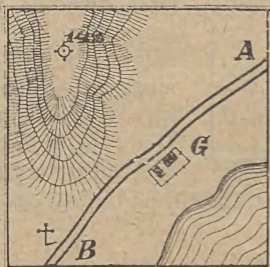
Kierownictwo ogniem — Użycie amunicji.

46. Pluton podczas „postoju ubezpieczonego“ jako patrol przednia (albo jako ostrza skrzydeł podczas spoczynku) zostaje zaatakowany, lub sam atakuje słaby oddział przeciwnika.

Np.: Przy A „dłużny postój“. Pluton wysłany został dla ubezpieczenia na 182. Od strony B nadciągają dwa nieprzyjacielskie patrole. Decyzja — przeprowadzenie.

47. Pluton, jako straż boczna, prowadzi samodzielne utarczki w różnych okolicznościach (siła główna na wzgórzu, straż boczna w dolinie i naodwrot etc.).

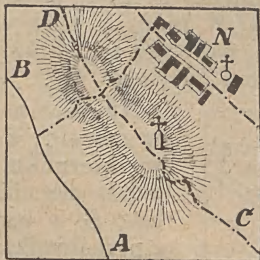

Np.: Kompania w marszu z A w kierunku B wdała się niedaleko G w walkę z przeciwnikiem, mającym swoje pozycje w okolicy krzyża przy drodze.

Pluton nasz,

wysłany jako ubezpieczenie prawego skrzydła natrafia na wzniesienie 142 na 2 nieprzyjacielskie sekcje.

Zachowanie się — Postanowienie — Przeprowadzenie.

Np.: Kompania w marszu od strony A w kierunku B; pluton nasz stanowi ubezpieczenie prawego skrzydła i maszeruje ścieżką w kierunku D od C w marszu, od strony fi-

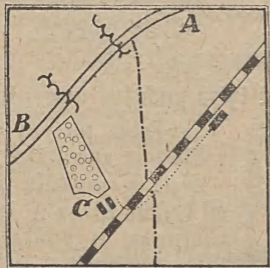
gury kamiennej dostaje się pod silny ogień nieprzyjaciela,

Decyzja—Przeprowadzenie.

48. Pluton, jako straż boczna, wdaje się w walkę siły głównej

(oskrzydłając nieprzyjaciela lub zachodząc mu na tyły) lub atakuje niebezpieczne rezerwy nieprz.

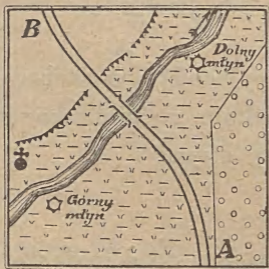

nieprz. (zaatakować go z boku),

Np.: Kompania w marszu od A w kierunku B rozwinęła się w linię bojową przeciw lasowi przy C, gdzie znajduje się linia przeciwnika. Pluton, idący na wschód od toru kolejowego, ma zadanie oskrzydlić

Przeprowadzenie,

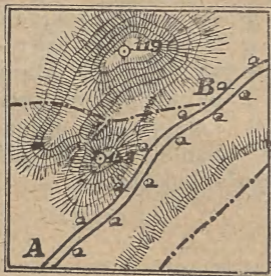
49 Pluton jako straż przednia w czasie nocnego marszu. Np.: Siła główna w marszu od A do B.

Pluton jako straż przednia dociera właśnie do mostu, gdy od strony kaplicy nieprzyjacielska konnica w sile szwadronu atakuje siłę główną.

Decyzja — Przeprowadzenie.

50. Pluton jako straż tylna podczas odwrotu

(zajęcie pozycji, zrobienie zasadzki).

Np.: Kompania w odwrocie przez A w kierunku B. Pluton jako straż tylna ma za zadanie obok kołty 153 zatrzymać posuwanie się nieprzyjaciela w kierunku drogi aż do

godziny 10 przed południem. Decyzja —
Przeprowadzenie.

51. Pluton przeznaczony przez rezerwę kompanii lub batalionu do wyparcia małego nieprz. oddziału z flanki lub z tyłu.

Np.: Własne siły znajdują się w walce z nieprzyjacielem w kierunku G,

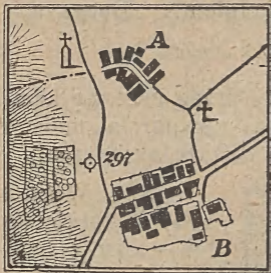
Pluton otrzymuje od komendanta rezerwy (R) rozkaz, obsadzenia wzgórza

A i obronienia go przed następującym od strony B oddziałem nieprzyjacielskim.

Przeprowadzenie.

52. Obsadzenie wysuniętych wprzód pozycji przed frontem linii obronnej.

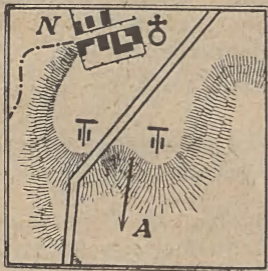
Naprzykład: Ogólna linia obronna wzdłuż zachodniego brzegu miejscowości A i B,

Pluton ma za zadanie zająć lasek na zachód od $\odot$ 297 a cofnąć się do ogólnej linii obronnej w tym wypadku, gdyby nieprzyjaciel atakował przeważającymi siłami.

Przeprowadzenie i zachowanie się dalsze stosownie do wskazówek prowadzącego ćwiczenia,

53. Pluton jako osłona artylerii (osłona wozów z amunicją).

Np.: Nasza artyleria na wzgórzu strzela w kierunku A; ponieważ artyleria stoi na prawem skrzydle, pluton ma za zadanie bronić ją przed ewentualnym atakiem... albo

Np.: Oslaniać złączone wozy z amunicją umieszczone na wschodnim krańcu (N) wsi.

Przeprowadzenie. Zachowanie się dalsze stosownie do wskazówek prowadzącego ćwiczenia.

54. Pluton wysunięty jako osłona skrzydła. Udział w rozstrzygnięciu.

a) za pomocą ognia.

b) za pomocą otoczenia (obejścia)

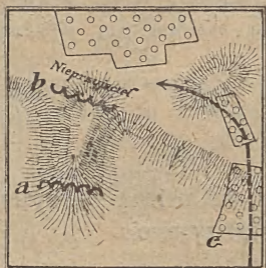

Np. Własne siły przy C znajdują się w walce z nieprzyjacielem przy b (obok parceli leśnej).

Wysunięte, jako osłony skrzydeł (sekcye) C i C, mają za zadanie brać udział za pomocą ognia w rozstrzygnięciu.

Decyzja. Przeprowadzenie.

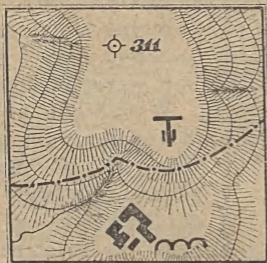

Np.: Własne siły przy a znajdują się we walce z nieprzyjacielem przy b. Przy c jako osłona flanki (skrzydła) znajdujący się pluton ma za zadanie obejść nieprzyjaciela pod osłoną parceli leśnych.

Decyzja. Przeprowadzenie.

55. Pluton przed frontem nieprz. artylerii

Np.: Plutonowi ($\frac{1}{2}$ kompanii) udało się dotrzeć przed front artylerii nieprzyjacielskiej na odległość 1400 ×.

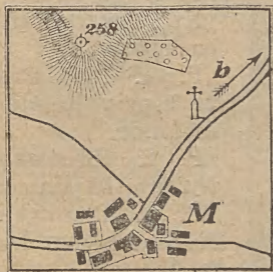
Przeprowadzenie, Kierownictwo ogniem. Posuwanie się naprzód grupkami po 3, lub 4, — pojedynczo.

Samodzielność — (zastępowych) sekcyjnych i pojedynczych żołnierzy.

56. Pluton jako placówka.

Przymarsz, zajęcie pozycyi, przeszkanie terenu, nawiązanie łączności, wywiad.

Np.: Nieprzyjaciel w kierunku strzałki b oddalony o dzień marszu. Własna straż główna w M. Placówka № 1 1000 × na wschód od Maluszyna, № 2 na wschodnim brzegu lasu, № 3 ◊ 258.

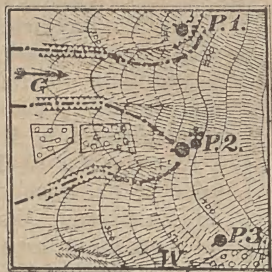
Obrona. Odwrót.

Np.: Od strony G. maszeruje kompania nieprzyjacielska. Placówki otrzymały od komendanta straży głównej rozkaz cofnięcia się na linię wsi Maluszyn.

Odrzucenie słabych sił nieprzyjacielskich (patroli).

Np.: Słaby patrol nieprzyjacielski wysłany w celach wywiadowych, nie spostrzega wart polnych przybliża się do nich na odległość 600 ×.

W tych wypadkach decyzja, przeprowadzenie.

Np.: Zwarty łańcuch wart.

P. 1. Placówka № 1 przy Kamieniołomie.

P. 2. Placówka № 2 przy kapliczce.

P. 3. Placówka № 3 na brzegu lasu W.

Przeciwnik idzie od strony G.

Rozstawienie (rozmiszczenie) wedet. Z jaki sposób bada komendant placówki teren, znajdujący się przed nim, i jakie wyda zarządzenie celem obserwacyi wądołów (wąwozów.)?

Zarządzenia ochronne przed niespodzianym napadem w nocy! W jaki sposób urządzi się strażowanie przy placówce № 2 w nocy?...

Decyzja. Przeprowadzenie.

Np.: Nieprzyjaciel w kierunku G,

Nasza straż główna wyjście południowe z miejscowości A,

Placówki № 1 na 314.

Placówki № 2 na drodze między 314 a 288.

Placówki № 3 na 288.

Wsparcie sąsiedniej placówki.

Jak zachowa się pluton, jako placówka № 1, lub 3, w tym wypadku, gdy placówkę № 2 zaatakuje nieprzyjaciel w sile plutonu?

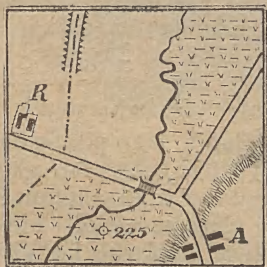
Zachowanie się plutonu, jeżeli nieprzyjaciel zajął sąsiednią placówkę i zdaża w kierunku straży głównej.

Jak zachowa się plutonu, jeżeli nieprzyjaciel zajął sąsiednią placówkę № 1

i 3, w tym wypadku, gdy placówka № 2 zostanie przez niego zajęta, a nieprzyjaciel maszeruje w kierunku str. głównej?

Zachowanie się w czasie zbliżania się dezertarów, jeńców wojennych, parlamentarzy, dalej inspekcji wart. w czasie zmiany warty i t. d.

57. Pluton na wywiadach, lub jako straż graniczna.

Np.: Pluton, postawiony na straży w miejscowości A ma za zadanie obserwować odcinek (w granicach szkicu obst.) aż do $\diamond$ 225 i pilnować przejścia przez most między miejscowością A i R.

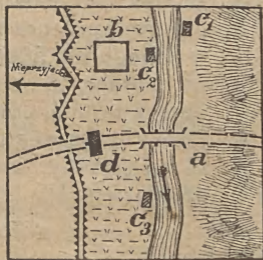
Przeprowadzenie,

Np.: Linia kolejowa a—b oddalona 10 klm. od granicy; 1-szy dzień mobilizacyi. Pluton ma za zadanie pilnować wylotu tunelu i czuwać nad tem, by nie został uszkodzony.

Przeprowadzenie,

58. Pluton jako straż pilnująca mostu, lub rzeki (przeprawa).

Legenda:

- a--most wojenny,
- b--miejsce ogrodzone,
- c, c, c₃ --straże nad rzeką,
- d--straż mostowa,
- === --droga dla trenu.

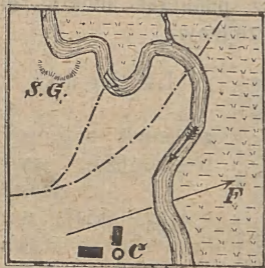
Np.: Most wojenny przez rzekę. Nieprzyjaciel w odległości 2, 3 dni marszu.

Pluton ma za zadanie stanowić straż mostową.

Zarządzenia Dowódcy plutonu.

- a) Podczas dnia.
- b) W nocy.
- c) Połączenia (łączniki).

Przeprowadzenie.

Np.: Pluton, jako straż pilnująca rzeki ma za zadanie pilnować przeprawy w odległości 500× na północ i południe i bronić przeprawy przy cegielni od strony nieprzyjaciela.

Przeprowadzenie.

59. Pluton jako oparcie dla kawaleryi.

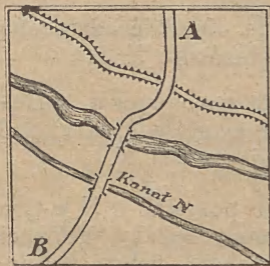
Obsadzenie ważnych punktów.

Np.: Pluton, przydzielony do 2 — 3 szwadronów kawaleryi, która idzie na wywiady w kierunku od A do B. Pluton ma za zadanie obsadzić wyjście defilée—przy M i utrzymać je jako oparcie dla kawaleryi

Przeprowadzenie.

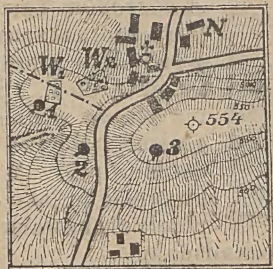
Atak na defilée (cieśninę).

Np.: Pluton, przydzielony do 2 — 3 szwadronów kawaleryi, wyrusza na wywiady od strony A w kierunku B. Mosty na kanale N obsadzone są przez słabe siły nieprzyjacielskie.

Przeprowadzenie.

60. Pluton jako pogotowie straży głównej.

Np.: Pluton, jako pogotowie straży głównej umieszczony u południowego wyjścia miejscowości N.

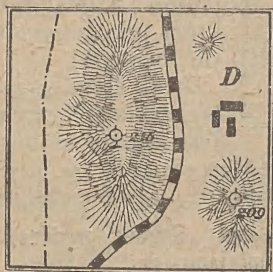
a) ma za zadanie wesprzeć atakowaną placówkę № 1.

b) ma za zadanie obsadzić odrzuconą przez nieprzyjaciela placówkę № 2,

c) ma za zadanie po odwrocie (ściągnięciu) placówki i straży głównej utrzymać południowy brzeg miejscowości N.

d) ma za zadanie pozostać w N w tym wypadku, gdy 2 plutony straży głównej odeszły na wschód (zachód) celem wsparcia sąsiedniej straży głównej.

61. Nieprzyjaciel odparty, pluton, jako grupa ścigająca.

Np.: Nieprzyjaciel opuścił linię między $\diamond 215$ i 209 po obu stronach toru kolejowego i cofa się w kierunku D,

Pluton otrzymuje rozkaz, utrzymania kontaktu z nieprzyjacielem.

Przeprowadzenie na podstawie poleceń prowadzącego ćwiczenia.

62. Pluton, jako patrol wywiadowczy w walce ze spieszoną kawaleryą.

Np.: Pluton w służbie wywiadowczej w marszu od strony A w kierunku B.

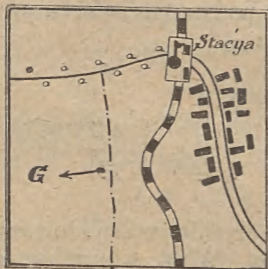

Komendant przez lornetkę spostrzega (odległość i miejsce należy podać) przy $\odot$ 110 rozwinięty pluton kawalerii, który przygotowuje się do walki.

Działanie nieprzyjacielskiego ognia jest bardzo słabe.

Decyzja — Przeprowadzenie na podstawie wskazówek prowadzącego ćwiczenia.

63. Pluton jako osobna „Grupa“ podczas potyczki miejscowej.

Np.: Nasze siły w walce z nieprzyjacielem w kierunku G. Pluton ma za zadanie utrzymać dworzec kolejowy (jako osobna grupa) w swem posiadaniu.

Przygotowania do obrony,

Zabezpieczenie skrzydeł, łączność z resztą armii na podstawie wskazówek prowadzącego ćwiczenia.

64. Pluton jako „Pluton sztabowy“ dla ubezpieczenia kwatery sztabu.

Np.: Własne siły w walce w kierunku F z nieprzyjacielem. Sztab X-tej dywizji piechoty na prawem skrzydle grupy G.

Pluton ma za zadanie obok G ubezpieczyć sztab przed nagłym atakiem kawaleryi.

65. Pluton w związku z kompanią.

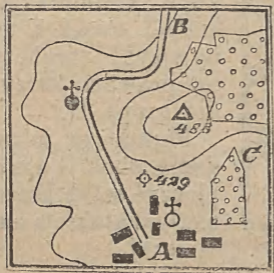
O ile możliwości ćwiczyć plutonami bojowymi, 3 inne plutony markowane albo suponowane, skrzydła w każdym razie oznaczone.

Pluton, jako pluton czołowy głównej siły.

(wspomaganie straży przedniej)

Np.: Przeciwnik $\triangle$ 488.

Własna straż przednia rozpoczęła ogień
u północnego wylotu od A.

Pluton czołowy
głównej siły powin-
nien szybko zająć
lasek przy C.

Rozkaz dla plu-
tonowych. Przepr-
wadzenie. Albo np.:

Nieprzyjacieli przy
 $\diamond$ 429 i lasku C.

Własna straż prze-
dnia przy kaplicy

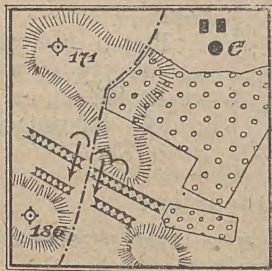
rozwija się wzdłuż drogi.

Pluton czołowy siły głównej powinien
szybko zająć $\triangle$ 488.

Rozkaz dla plutonowych.

Wzmocnienie wysłanej straży przedniej.

Np.: Nieprzyjaciel po obu stronach drogi na południowy zachód cegielni C.

Własna straż przednia została odrzuconą i cofa się w kierunku skały $\diamond$ 186.

Pluton czołowy otrzymuje rozkaz dla wsparcia straży przedniej obsadzić $\diamond$ 186 (albo parcelę leśną na wschód od drogi gminnej).

Przeprowadzenie.

Zachowanie się plutonu będącego na czele grupy otaczającej.

Nieprzyjaciel obsadził A.

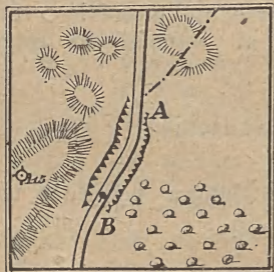

Np.: Własna straż przednia rozwinęła front przy moście b w kierunku północnym.

Pluton czołowy ma ukryty w wąwozie, iść na czele grupy otaczającej na $\diamond 182$.

Przeprowadzenie.

Zachowanie się plutonu w razie przełamania własnych straży przednich.

Np.: własna straż przednia w marszu w kierunku północnym, została przy wyjściu (u wylotu) wąwozu A rozbitą przez nieprzyjaciela.

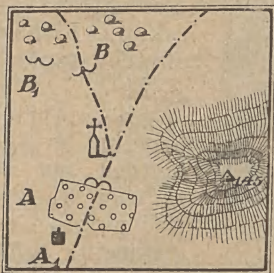
Łącznik który zdażył zbiedz natrafia niedaleko B na czoło siły głównej.

Zachowanie się plutonu czołowego,

Albo np.: Straż przednią przy wyjściu (u wylotu) wąwozu rozprasza nieprzyjacielska kawaleria.

Pluton czołowy dostrzega w odległości 500× w wąwozie (ewentualnie na zachód, lub wschód od tegoż) nadbiegającą klusem kawalerię nieprzyjacielską.

Zachowanie się plutonu czołowego.

Pluton jako rezerwa. Np.: Nieprzyjaciel w potyczce rozwinął się przy B i B₁.

Nasza straż przednia wdała się w potyczkę przy punkcie A.

Komendant kompanii ma zamiar dwoma plutonami wziąć w posiadanie $\triangle$ 145.

Pluton czołowy siły głównej stanowi rezerwę, umieszczoną w pogotowiu poza lewym brzegiem lasu przy A.

Albo=

3 sekcye na lewo } jako rezerwy poza strażą
1 sekc. na prawo } przednią.

Rozkaz wydaje komendant plutonu.

Przeprowadzenie.

Pluton, jako grupa frontowa.

Np.: Pluton nie-
przyjacielski sze-
rokim frontem
obsadził wzgórze
△ 242.

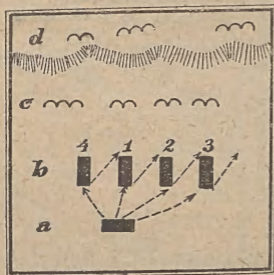
Nasza straż
przednia w sile
plutonu ma za
zadanie wstrzy-
mać pozycye na
grzbiecie gór-

skim A—A₁; reszta kompanii obchodzi od
strony wschodniej.

Przeprowadzenie.

Dalsze zachowanie się na podstawie wska-
zówek kierującego ćwiczeniami.

Atak plutonu wystanego do linii tyralierskiej

Przedstawienie następujących momentów:

a) Postępowanie naprzód w szyku zwartym (w zwartej formacji).

b) Przejście w sekcye zastępu na równej wysokości, w różnych odstępach,

pojedynczo sekcjami (zastępami).

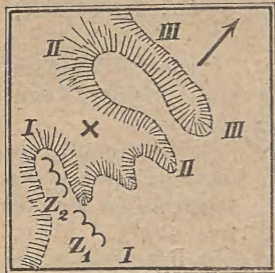
c) Przejście do linii tyralierskiej, (marszem skośnym, biegiem etc.).

d) Chwila otworzenia ognia.

e) Zaprzestanie ognia i skok naprzód.

Posuwanie się naprzód w ataku skokami.

Np: Przeciwnik w odległości 1280 × maskowany. Kierunek ataku wskazuje strzałka. Plutony Z_1 i Z_2 mają za zadanie z miej-

scą I—I dostać się, popierając posuwanie się ogniem, na miejsce II—II, a w końcu na III—III.

Zachowanie się plutonu (Z_1) podczas posuwania się plutonu drugiego (Z_2) przez wgłębienie (X) i potem, gdy drugi pluton zajmie już nowe stanowisko.

a) Wzmocnienie ognia.

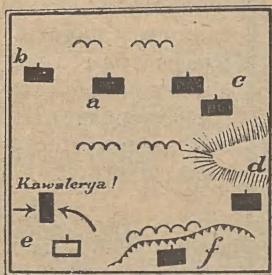
b) Podział ognia.

c) Wytrzymanie do czasu, gdy drugi pluton zajmie swe stanowisko i dobrze się wstrzela.

d) Zaprzestanie ognia i atak naprzód.

66. Pluton jako rezerwa.

Przedstawienie użycia plutonu (plutonów) jako rezerwy kompanii,

- a) Za środkiem.
- b) Za lewem lub prawem skrzydłem.
- c) Schodami za jednym, lub poza obydwoma skrzydłami.

d) Poza pierwszą linią przygotowany do ataku.

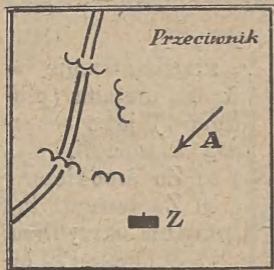
e) Do odparcia ataku kawaleryi.

f) Bezpośrednio za linią tyralierską w ukryciu.

Obrona przed otoczeniem.

Np.: Nasza kompania w walce z przeciwnikiem o równej sile.

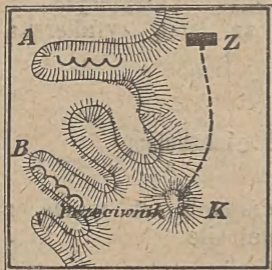
Przeciwnik idzie do ataku od strony A.

Pluton Z. ma za zadanie, odeprzeć nieprzyjaciela, a tem samem ochronić kompanie własną przed otoczeniem.

Przeprowadzenie.

67. Posuwanie się naprzód i otoczenie.

Np.: Nasza kompania przy A w walce z przeciwnikiem przy B.

Pluton Z z rezerwy ma za zadanie przejść do wzgórza K a stamtąd posunąć się tak, by zająć nieprzyjaciela z boku, ew. z tyłu.

Przeprowadzenie.

Umieszczenie plutonu w ukryciu w celu otoczenia.

Np.: Nasza kompania znajduje się w ogniu przy A z przeciwnikiem (B) rozłożonym w tyralierze na wzgórzu.

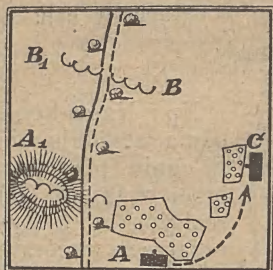
Pluton rezerwowy Z ma za zadanie przesunąć się zagłębieniem w kierunku strzałki aż do

drogi i niespodzianie przeprowadzić otoczenie przeciwnika.

Wykonanie?

Przygotowanie plutonu do kontrataku.

Np.: Nasza kompania w linii A—A₁ w ogniu z nieprzyjacielem, zajmującym pozycje B—B₁.

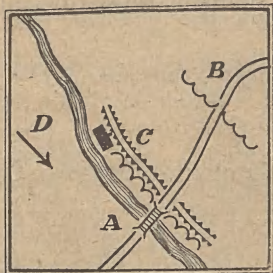
Gdy komendant kompanii spostrze- ga, że nieprz. przygotowuje atak na nasze prawe skrzy- dło, przesuwa je- den pluton poza la- sek C celem kontr- ataku.

- a) Przesunięcie plutonu,
- b) Rozmieszczenie tegoż.
- c) Wybranie momentu do przeprowa- dzenia kontrataku.

Zachowanie się rezerwy, w razie gdy nieprzy- jacieli otaczając, atakuje skrzydła.

Np.: Nasza kompania przy A w ogniu z niepr. umieszczonym w B.

Zachowanie się plutonu rezerwy C, w razie, gdy komendant kompanii

otrzymuje raport, że pluton nieprz, maszeruje od strony D w kierunku mostu, i że ten most może już osiągnąć za 15 cie minut.

Przeprowadzenie,

Natarcia w linii tyralierskiej.

68. Zachowanie się plutonu jako rezerwy.

- a) Jeżeli atak się uda,
- b) " " się nie uda.

Np.: Nasza kompania w linii B-B₁ w ataku na nieprzyjaciela (A—A₁) zbliżyła się do niego na odległość 200 ×.

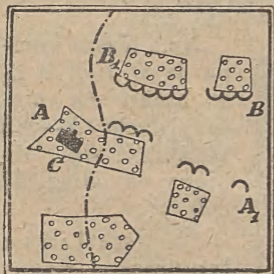
Pierwsza linia tyralierska wykonywa atak; ten udaje się.

Zachowanie się plutonu rezerwowego C w chwili ataku.

Albo np.: 1-a linia tyralierów wykona atak, ten jednak w ogniu łamie się na odległość X × od nieprz.

Zachowanie się plutonu rezerwowego C.

Planowe posuwanie się naprzód. Zachowanie się plutonu, jako rezerwy (grupy czołowej).

Np.: Przeciwnik obsadził parcele leśne w linii B—B₁.

Nasza kompania w ugrupowaniu A—A₁ oskrzydla nieprzyjaciela.

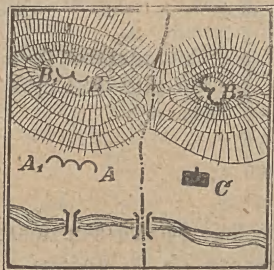
Komendant kompanii uważa że nadzedł czas na wykonanie ataku...

Zachowanie się plutonu C rezerwy.

Samodzielny atak plutonu jako rezerwy

kompanii, w celu wykorzystania osiągniętych poprzednio korzyści.

Np.: Nasza kompania przy A—A, jako straż przednia idzie na wzgórze B. Nieprzyjaciel przypuszczalnie słaby.

Gdy kompania znajduje się w odległości $300 \times$ od nieprzyjaciele zjawia

się słaba linia tyral. przeciwnika na wzgórzu B_2 .

Zachowanie się plutonu C.

Samodzielny atak plutonu w celu odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa i zmiany toku walki.

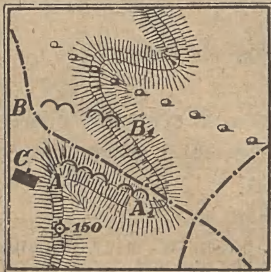
Np.: Nasza kompania w ataku osiągnęła linię B—B.

Nieprzyjaciel, znajdujący się w linii A—A₁ atakują grupę A₂.

Samodzielne działanie plutonu C, jako rezerwy.

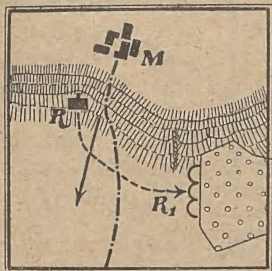
Nieprzyjaciel odrzucony; linia tyralierska zbiera się, rezerwę przeznacza się do pościgu.

Np.: Nasza kompania na linii A—A₁ odrzuciła przeciwnika, który cofa się dwoma grupami B i B₁.

Pluton rezerwy C ma za zadanie ściganie nieprzyjaciela, (podać dyrekcyę).
Przeprowadzenie.

Cofanie się. Pluton rezerwy przeznaczony dla osłony cofającej się linii.

Np.: Nasza kompania przy wsi M spotkała się w walce z przeważającymi siłami; komendant kompanii postanawia odwrót w kierunku południowym. Dla zakrycia tegoż ma za zadanie pluton R_1 z rezerwy do-

stać się do R_1 ażeby mógł działać jako ubezpieczenie skrzydła.

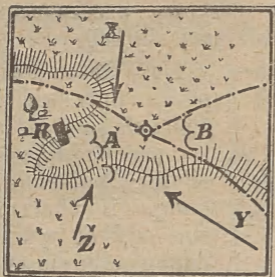
Rozkaz do komendanta plutonu (ustnie, lub przez ordywnansa).

Przeprowadzenie.

69. Pluton, jako rezerwa.

Zachowanie się plutonu, jako rezerwy kompanii przy atakach kawaleryi na linię tyralierską w najrozmaitszych wypadkach.

Np.: Nasza kompania przy A w ogniu z przeciwnikiem (przy B).

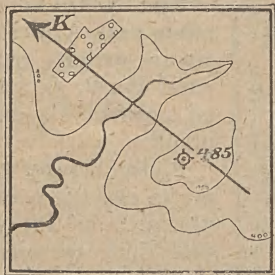
Zachowanie się rezerwy (R) stojącej w kolumnie za lewym skrzydłem, w czasie, gdy od strony X, lub Z, atakuje szwadron (albo dwa plutony).

Zachowanie się, gdy kawalerya atakuje odrazu z dwóch stron

Przeprowadzenie. (Samodzielne rozkazy komendanta plutonu.)

70. Prowadzenie rezerwy kompanii i nadążanie jej za linią bojową podczas różnych momentów walki i na rozmaicie ukształtowanym terenie.

F o r m a c y e: Zwarte, tyralierskie, z czołem na równej wysokości, sekeyami (zastępami) pojedynczo, w kolumnie, w małych grupach etc.

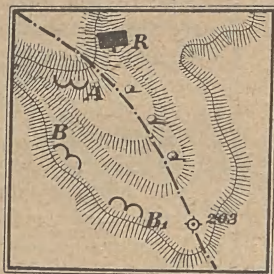
Np.: Pluton, jako rezerwa kompanii podąża za linią tyralierską w kierunku strzałki K.

Przeprowadzenie posuwania się naprzód plutonu na podstawie wskazówek prowadzącego ćwiczenia.

Np: Linia tyralierska robi skok naprzód, pada, rozpoczyna ogień, jest w ogniu, linia tyralierska schodzi ze wzgórza w dolinę, linia tyralierska wchodzi z doliny na wzgórze, linia tyralierska osiągnęła przeciwległe wzgórze, linia tyralierska nieprzyjaciela się cofa etc. etc.

71. Przedłużenie linii tyralierskiej.

Podczas obrony,
podczas ataku.

Np.: Nasza kompania przy A. Przeciwnik dwoma grupami B i B₁ skokami posuwa się na przód.

Pluton R rezerwy ma za zadanie przedłużyć lewe skrzydło linii tyralierskiej.

Przeprowadzenie.

Np.: Nasza kompania przy A.

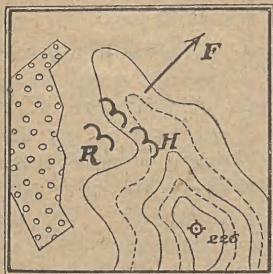
Przeciwnik przy B.

Pluton R rezerwy ma przedłużyć prawe skrzydło i porwać je do ataku.

Przeprowadzenie.

Zgęszczanie linii tyralierskiej. Zgęszczanie podczas obrony.

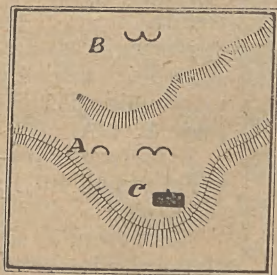

Np : Nasza kompania znajduje się na grzbiecie góry H w ogniu z przeciwnikiem przy F.

Pluton R rezerwy ma za zadanie zgęścić prawe (lewe) skrzydło (ew. środek) linii tyralierskiej,

Przeprowadzenie.

Zgęszczanie ze skokiem naprzód.

Nasza kompania przy A w ogniu.

Przeciwnik przy B.

Pluton C z rezerwy ma zgęścić prawe skrzydło tyralierki skokiem naprzód.

Przeprowadzenie.

Zgęszczenie i atak.

Przeciwnik obsadził $\diamond$ 126.

Nasza kompania atakuje grupami A i A₁. Pluton C z rezerwy ma za zadanie zgęścić lewe skrzydło linii tyr. i porwać ją do szturmu.

Przeprowadzenie.

Zachowanie się przy zgęszczaniu linii.

Pluton A₂ odkomenderowano do zgęszczenia lewego skrzydła straży przedniej rozłożonej przy A₁ i A.

Przeciwnik rozwinął w linii B—B₁ słabe siły.

Zachowanie się plutonu, gdy:

a) Zgęszczanie obejmuje własne wojsko.

b) Gdy przy zgęszczaniu natrali się na oddziały obcokrajowe posługujące się innym językiem.

72. Pluton, jako grupa czołowa.

Przeciwnik przerywa walkę, albo staje się słabszym na froncie.

Np.: Przeciwnik przy B.

Nasza straż przednia (pluton) przy A postanawia oskrzydlić prawe skrzydło nieprzyjaciela.

Gdy oskrzydlenie przy B₁ zostało dokonane.

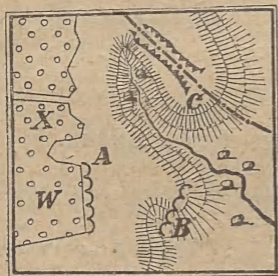
a) przeciwnik opuszcza stanowisko,

b) przeciwnik wycofuje z innego frontu swe siły, by je użyć w kierunku B₁.

Zachowanie się plutonu przy A w rozmaitych wypadkach.

Wycofanie plutonu z ognia, inne użycie tegoż.

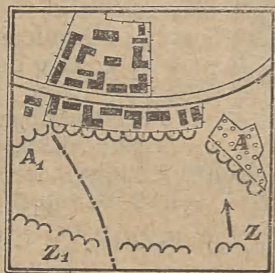

Np. Nasz pluton przy A na skraju lasu (W.) stoi długi czas jako samodzielna grupa w silnym ogniu nieprz. przy B.

Pluton poniósł 30% strat. Po nadejściu posiłków postanawia dowódca całości, pluton wy-

cofać z ognia i użyć przy X jako rezerwy.
Przeprowadzenie.

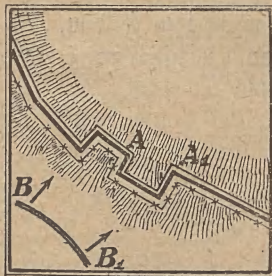
Użycie plutonu (lub części tegoż) do przebicia frontu nieprz.

Nr.: Podczas wielkiej walki frontowej ma pluton Z (Z_1) za zadanie przebić część frontu nieprz., lub zdemoralizować go ogniem.

Przeprowadzenie.

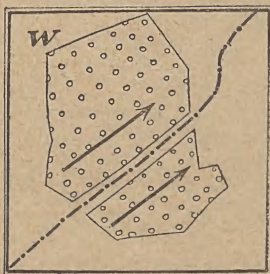
Pluton przeznaczony do obsadzenia części fortyfikacji (umocnień polow.)

Np.: Przeciwnik w ataku osiągnął linię B-B., Nasze wojska bronią umocnień polowych. Pluton nasz ma za zadanie bronić części A-A.

Do omówienia: Obsadzenie, troska o odpływ wody, straż. Ochrona przed szrapnelami, dostarczenie i uzupełnienie amunicji. Gotowanie. Nocleg. etc.

Pluton w walce leśnej.

Np.: Nasza kompania jako (prawa, lewa) straż boczna ma przejść przez las.

Jeden pluton idzie południową stroną, 3 północną w kierunku strzałki.

Uzupełnienie: przed marszem przez las,
„ w lesie,
„ przed wyjściem z lasu,
na podstawie doniesień kierującego ćwicze-
niami — o nieprzyjacielu.

REGULAMINY I INSTRUKCJE

1. Regulamin wewnętrzny.

- A—1 Zasady służby.
- A—2 Służba koszarowa i garnizonowa.
- A—3 Służba wart.
- A—4 Przysięga i artykuły wojenne.

2. Regulamin wojsk pieszych. Część I.

- I. Musztra
- II. Walka (wyczerp.)

Część II. Regulamin służby polowej.

- Dodatek № 1. — Sygnalizacya optyczna.
- Część III. Instrukcyja strzelecka. Balistyka.
- Część VI. Instrukcyja strzelecka.
  - Roboty ziemne. (wyczerp.)
  - Minierstwo.
  - Telefony.

Zasady administracyi wojennej:

- Cz. I. Pobory osób wojskowych.
- Cz. II. O zaprowiantowaniu (wyd. drugie).
- Cz. III. Służba ekonomiczno-administracyjna.

Pieszy patrol wywiadowczy, ppor. Elsenberga

Piesza placówka.

Pluton na forpocztach (wyczerp.).

Przepisy sanitarne dla Legionistów.

Pod prasa.

Zadanie taktyczne dla plutonu.

Konny patrol wywiadowczy.

Zasady administracyi Cz. I. (wyd. drugie).